

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-5Csp/91/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121419089
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:6121419089.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobcu A. B. C., C., D. X, XXX XX E. – F. G. H., IČO: XX XXX XXX, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, XXX XX C., toho času bytom XXX XX F. XXX, právne zastúpeného Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, o zaplatenie sumy 8 844,37 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovanému priznáva náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 09.07.2021 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 8 844,37 eura s prísl. Vec bola následne dňa 25.10.2021 postúpená tunajšiemu súdu.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je právnická osoba zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka číslo: 15294/B. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 12.10.2020 medzi postupcom Slovenská Sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej len „postupca“) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 13.07.2018 Zmluvu č. 5147140692 (ďalej len „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“). Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo VOP. Žalovaný napriek opakovaným výzvam postupcu neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy, a tak postupca k 02.03.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 11 381,69 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 8 820,37 eura, z riadneho úroku vo výške 2 189,63 eura, z úroku z omeškania vo výške 347,69 eura a z poplatkov vo výške 24,00 eura v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a

predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný túto sumu žalobcovi doposiaľ nezaplatil.

3. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť, pretože žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný z dôvodov, ktoré sú uvedené nižšie tohto odôvodnenia a s ktorými sa súd stotožnil.

4. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 12.10.2020, Zmluvou o splátkovom úvere č. 5147140692 zo dňa 13.07.2018, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu, Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti postupcu zo dňa 03.03.2020 + doručenka, Výzvou postupcu zo dňa 04.05.2020, Výzvou postupcu zo dňa 30.01.2020 + poštový podací hárok, Oznamením o postúpení pohľadávky postupcu zo dňa 20.10.2020 a Tabuľkou označenou ako Výpočet primárnej návratnosti.

5. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

6. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

7. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

8. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

9. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

10. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

11. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

12. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

14. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

15. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

16. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

17. Súd je toho názoru, že zo strany veriteľa došlo k zanedbaniu odbornej starostlivosti. Žalobca nepredložil dôkazy preukazujúce to, že zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k splneniu povinností, ktoré pre neho vyplývajú z príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“).

18. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ: „Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.“

19. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ: „Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.“

20. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že veriteľ je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver okrem prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver povinný zohľadniť aj príjmy, výdavky a rodinný stav spotrebiteľa. Tieto skutočnosti je veriteľ povinný zisťovať od spotrebiteľa, ktorý je povinný pravdivo uviesť požadované údaje, avšak veriteľ sa nemôže obmedziť len na tvrdenia uvádzané spotrebiteľom, je povinný spotrebiteľom uvedené údaje náležite overiť. Či došlo k relevantnému overeniu príjmov, výdavkov a rodinného stavu, žalobca nepreukázal.

21. Žalobca predložil tabuľku označenú ako Výpočet primárnej návratnosti, avšak jedná sa o dokument súkromnej povahy, ktorý je možné pomocou softvérového vybavenia (program na úpravu PDF dokumentov) meniť, a preto nie je možné s istotou ustáliť dátum, ku ktorému bola táto tabuľka vytvorená, kým bola tabuľka vytvorená a či údaje, ktoré boli zadávané do tejto tabuľky a následne použité na výpočet návratnosti sú správne. Tieto údaje podľa názoru súdu nie sú v tabuľke uvedené správne, čo je viac než zrejmé už len z uvedenej výšky splátky spotrebiteľského úveru. Výška splátky k úveru uvedená v tabuľke je 147 eur, v skutočnosti splátka úveru je vo výške 147,92 eura.

22. Výška životného minima v roku 2018 na jednu plnoletú fyzickú osobu bola 205,07 eura mesačne a na ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu je vo výške 143,06 eura, spolu životné minimum v prípade žalovaného je 348,13 eura (počet členov domácnosti podľa žalobcom predloženej tabuľky: 2). Ak by sa k sume životného minima na dve plnoleté fyzické osoby pripočítala splátka úveru vo výške 147,92 eura, dosiahla by sa suma 496,05 eura, čo je suma, ktorá prevyšuje príjmy žalovaného v roku 2018 vo výške 400,00 eur. Ide o vyhodnotenie spôsobilosti žalovaného splácať požadovaný úver bez prihladenia na iné životné potreby. Z uvedeného je zrejmé, že právny predchodca žalobcu nepostupoval pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou.

23. Žalobca taktiež nepreukázal, že jeho právny predchodca prihladal na údaje uvedené v databázach alebo registroch vytvorených na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

24. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/20/2020 zo dňa 23.09.2020, z ktorého súd cituje: „9. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. 11. S poukazom na citované zákonné ustanovenia aj odvolací súd konštatuje, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klientov žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako je tomu aj v prejednávanej veci, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na

ochranu spotrebiteľa, teda § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby nepochybne preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal a že si splnil povinnosti plynúce pre neho z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. 12. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). 13. Súd prvej inštancie správnym spôsobom zistil, že žalobca overoval bonitu žalovanej iba na podklade informácií poskytnutých žalovanou v žiadosti o poskytnutie úveru, z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom SRBI (CREDIT REPORT - ANALYTIC). Žalobca síce zhromaždil o žalovanej isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotil. Žalobca si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovanej, nakoľko vôbec nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu jej poskytol úver. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Zákon účinný v čase uzatvorenia zmluvy síce vyslovene neustanovoval, že dodávateľ je povinný skúmať aj výdavky žiadateľa o úver, avšak z dikcie: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.). Žalobca mal vedomosť, že žalovaná spláca ešte iný úver a to mesačne vo výške 270,- eur. Už samotná skutočnosť, že žalovaná požiadala o úver za účelom splatenia iných podližností, mala mať za následok zvýšenú pozornosť veriteľa, ktorému nemalo postačovať neosvedčené tvrdenie žalovanej o výške jej vymeriavacieho základu. Ak žalobca uviedol, že bral do úvahy pomer príjmu k výdavkom muselo mu byť zrejmé, že medzi mesačným príjmom 520,- eur a celkovými výdavkami vo výške 440,- eur (270,- eur úver a 170,- výdavky na domácnosť) existuje značný nepomer. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.“

25. Ďalej súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016, z ktorého súd cituje: „30. Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalovanému príjmy nestačili a potvrdzuje to aj ďalší úver, ktorý si zobral od ďalšej nebankovky Provident financial. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadĺženiu. Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ) (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013). 31. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy sa zameral len na zistenie príjmových pomerov žalovanej a jej schopnosť splácať úver vôbec neskúmal. Podľa tvrdenia žalovanej pri uzatváraní zmluvy sa zástupca žalobcu zaujímal o jej príjmy a o nič iné a to i napriek upozorneniu zo strany žalovanej na existenciu ďalších úverov. Za dôkaz podporujúci toto tvrdenie je potrebné považovať i samotnú zmluvu o úvere. V nej okrem údajov zameraných na zamestnanie a

príjem žalovanej iné údaje obsiahnuté nie sú. V priebehu konania žalobca ničím právne významným nepreukázal, aby mal akúkoľvek snahu čo i len formálne zisťovať celkovú zadlženosť žalovanej a teda jej schopnosť platiť ďalší poskytnutý úver. Cieľom žalobcu bolo bez akýchkoľvek pochybností dosiahnutie zisku, bez ohľadu na to, že žalovaná vzhľadom na svoju vysokú zadlženosť množstvom ďalších úverov nebola objektívne schopná dlh takto vzniknutý uhradiť, nakoľko celková výška mesačných splátok úverov presahovala výšku jej príjmu. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou a ani so zaužívanou praxou a zvyklosťami pri poskytovaní úverov. Takéto jeho konanie nie je možné hodnotiť inak ako konanie priečiace sa dobrým mravom v dôsledku čoho je ním uzatvorená zmluva neplatná podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/134/2012 zo dňa 24.01.2013). 32. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. To, že žalovaná za stavu finančnej tiesne prijala peňažné prostriedky, je pochopiteľné a prirodzené. Ide o veľmi častý prípad, kedy sú osoby z dôvodu značne nepriaznivej finančnej situácie dotlačené vstúpiť do úverových vzťahov. Prístup spotrebiteľa je prirodzený, čo sa ale nedá povedať o veriteľovi, ktorý je podnikateľom v oblasti sledovanej centrálnou bankou. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretné dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivodia nič iné len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadlženia. V celoštátnom meradle vysoko participujú obdobné úverové vzťahy na vzniku nadmerného počtu exekúcií (J.- prebiehajú-viac-ako-3-miliony-exekucii). Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. Zmyslom a cieľom úverovania nemôže byť sledovanie exekúcie obyvateľstva, najmä u subjektov personálne vybavených v oblasti právnej ako aj ekonomickej. 34. Len pre porovnanie odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ustanovenia švajčiarskeho KKG - spolkový zákon o spotrebných úveroch - predstavujú kogentné právo. Úverom podliehajúcim tomuto zákonu sa rozumie pôžička dodávateľa (t.j. k poskytovaniu finančných služieb oprávnenej fyzickej alebo právnickej osoby) spotrebiteľovi v rozmedzí cca 350 - 56000 eur. Podľa článku 14 nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov.“

26. Z uvedeného nie je možné dospieť k inému záveru ako takému, že veriteľ (právny predchodca žalobcu) hrubo zanedbal povinnosť postupovať pri poskytovaní úveru s odbornou starostlivosťou, z toho dôvodu nie je oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (nemôže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a predmetný spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

27. Keďže veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť spotrebiteľského úveru, ktorý je predmetom tohto konania, a preto neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky z veriteľa na žalobcu.

28. Podľa aktuálneho znenie § 17 ods. 1 ZoSÚ „Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (zákon o bankách) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.“

29. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia sa na platné postúpenie pohľadávky, podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ vyžaduje kumulatívne splnenie podmienky podľa písm. a) aj podľa písm. b), čo v danom prípade nebolo splnené.

30. Súd poukazuje aj na neplatnosť právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k zosplatneniu úveru. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 03.03.2020 neobsahuje informáciu, nezaplatením ktorej splátky boli splnené predpoklady na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Od splatnosti takejto splátky totižto začína plynúť premlčacia doba a táto skutočnosť je pre obranu v súdnom konaní veľmi dôležitá. Právny úkon neobsahujúci informáciu nezaplatením ktorej splátky boli splnené predpoklady na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru je potrebné považovať za neurčitý, nejasný, vyvolávajúci otázky a preto neplatný pre jeho neurčitosť v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

31. Je potrebné uviesť, že § 565 Občianskeho zákonníka priamo nepožaduje uvedenie informácie o splatnosti splátky, ktorej nezaplatením boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Takáto požiadavka však vyplýva z ust. § 37 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.“ Každý právny úkon, ktorý má byť platný musí byť okrem iného URČITÝ a ZROZUMITEĽNÝ. Právny úkon – Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 03.03.2020, nespĺňa požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti, keďže z neho nemožno identifikovať splatnosť splátky, ktorej nezaplatením boli splnené zákonodarcom stanovené predpoklady na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.

32. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka „Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky.“

33. Keďže právny predchodca žalobcu neuviedol nesplnením ktorej splátky sa stal zročným celý dlh, nemožno s určitosťou uviesť kedy začala v danom prípade plynúť premlčacia doba, čo svedčí o neurčitosti a nezrozumiteľnosti právneho úkonu.

34. Na podporu tvrdení o neplatnosti takéhoto právneho úkonu súd cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/26/2017 zo dňa 28.06.2018, bod 27 odôvodnenia: „ Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatnenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Práve totiž od splatnosti tejto splátky sa začína počítať premlčacia doba podľa §103 Občianskeho zákonníka. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite veci, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti, nejasný, vyvoláva otázky a preto neplatný pre jeho neurčitosť (§ 37 ods.1 Občianskeho zákonníka).“

35. Súd cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/14/2021 zo dňa 29.11.2021: „16. Nešpecifikácia konkrétnej splátky, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, spôsobuje neurčitosť takéhoto úkonu, nakoľko bez takejto špecifikácie nemožno posúdiť splnenie zákonom vyžadovanej podmienky vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňujúcej uplatnenie práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka najskôr až po uplynutí presne špecifikovanej zákonnej lehoty od omeškania so zaplatením nie akejkolvek, ale veriteľom konkrétne určenej splátky, čo je významné najmä v prípade dlhodobého neuhrádzania splátok zo strany dlžníka. Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na uplatnenie práva vyplývajúceho z ust. § 565 Občianskeho zákonníka, totiž spôsobuje absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka). 17. Okrem vyššie uvedeného, zosplatnenie má zásadný vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu upravujú len zákonné podmienky zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Samy o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky. Uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, má preto zásadný vplyv i na začiatok plynutia premlčacej doby. Pri súčasnej právnej úprave určenie začiatku plynutia premlčacej doby umožňuje posúdiť, či k premlčaniu došlo alebo nie. Ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka totiž neumožňuje vymáhať a ani platne zabezpečiť premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy. Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa pritom rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. 18. Neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú žalobca jednorazovo predčasne zosplatnil celý dlh, vyplývajúci z úveru, spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto jednostranného právneho úkonu žalobcu pre jeho neurčitosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“

36. Súd cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/30/2021 zo dňa 19.01.2022: „22. Ako už bolo uvádzané, právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu dlhu listom zo dňa

23.11.2017. Žalobca neuviedol, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Aj podľa odvolacieho súdu žalobca mohol vyhlásiť predčasnú splatnosť už v marci 2015 a nie až 2 roky potom (pre viac ako 3-mesačné omeškanie splátky splatnej 16.01.2015 a po neuhradení 3 splátok, t. j. 16.03.2015), nasledujúcim dňom 17.03.2015 začala plynúť 3-ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 17.03.2018, v závislosti od čoho súd prvej inštancie s poukazom na okamih doručenia žalobného návrhu príslušnému súdu (dňa 29.04.2020) správne posúdil uplatnený nárok žalobcu ako premlčaný. Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatnenie celého dlhu, by mal obsahovať dôležitý údaj, a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu.“

37. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že právnym predchodcom žalobcu nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a preto nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu (§ 17 ods. 1 ZoSÚ).

38. Taktiež je súd toho názoru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonnej podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“ Zo žalobcom predložených poštových podacích hárkov nevyplýva, že podanie označené ako „Výzva z 30.01.2020“ bola žalovanému pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru doručená/doručovaná, keďže z týchto listín nevyplýva čo bolo obsahom zásielky podanej na poštovú prepravu pod príslušným podacím číslom. Keďže žalobca nepreukázal doručenie upovedomenia, v ktorom upozornil žalovaného na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru, nemohlo dôjsť k predčasnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru, a preto nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu (§ 17 ods. 1 ZoSÚ).

39. V tomto smere súd poukazuje na rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/29/2023 zo dňa 23.01.2024 a sp. zn. 2CoCsp/31/2023 zo dňa 30.01.2024, ktoré sa venovali problematike neurčitosti vyššie uvedeného právneho úkonu.

40. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že na strane žalobcu nie je daná aktívna vecná legitímácia, a preto súd žalobu zamietol.

41. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Súd priznal žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, pretože mal plný úspech vo veci a uplatnil si ich náhradu. O ich výške súd rozhodne v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predošlom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.